ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА ТА БЕЗПЕКА 16.10.2026 | Тімоті Снайдер

Замкнене коло слабкості

Трамп відкрито зближує США із Росією. Таке злиття слабкості та корупції стало ще одним яскравим симптомом самогубства наддержави.

На початку року, коли я вперше назвав «самовбивство наддержави» керівним принципом зовнішньої політики Дональда Трампа, вже було очевидно, що розпочата президентом США війна за примхою проти Ірану – це стратегічна катастрофа. Через п'ять місяців цей провал виглядає ще більш кричущим. Найгірше те, що він дав Трампу новий привід, щоб зробити Росії подарунок. Слабкість породжує більше слабкості.

Іран від самого початку знав, що Трамп ніколи не зважиться на вторгнення; це відкривало перед ним можливості для ескалації конфлікту на власний розсуд. США довелося скоротити присутність на Близькому Сході і навіть вивести стратегічні бомбардувальники з Великої Британії, що нещодавно здавалося немислимим.

Тим часом іранські союзники безкарно завдають ударів по союзниках США в регіоні: хусити атакували аеропорт у столиці Саудівської Аравії Ер-Ріяді, і практично ніхто нічого не може вдіяти. Усередині країни ця війна вкрай непопулярна, у тому числі й тому, що призвела до зростання цін на пальне. Напередодні проміжних виборів ця слабкість збіглася з іншою головною слабкістю Трампа: його давнім бажанням підкоритися президентові Росії Володимиру Путіну.

На Трампа Кремль покладав свої надії перемогти Україну, і той здебільшого виконує доручення Путіна: він майже припинив постачання та продаж американської зброї Україні, а буквально минулого тижня погодився купувати у Росії дизельне паливо, звинувативши потім Україну у підвищенні цін на пальне. Несправедливість подібних звинувачень чудово розуміють в Україні, де Росія руйнує енергоінфраструктуру балістичними ракетами, а бензоколонки дронами. Українці наражають себе на ризик, щоб заправити машину, тоді як американці стали платити більше на заправках, а причина всього цього в тому, що Трамп обрав

катастрофічну поразку в Ірані, а не підтримку України. Звинувачуючи українців у хаосі, який він сам створив, Трамп допомагає своєму покровителю – Путіну.

Звинувачуючи українців у хаосі, який він сам створив, Трамп допомагає своєму покровителю – Путіну

Запропонована мотивація угоди з Кремлем – швидко знизити ціни на дизельне паливо перед проміжними виборами – безглузда. Незрозуміло, чи зможе Росія в принципі поставити це паливо з огляду на те, що вона сама відчуває його дефіцит. Як і будь-яка типова для Трампа угода, це також цілком може закінчитися тим, що платники податків США заплатять у два чи три рази більше за те, що рекламувалося як подарунок.

Але все ж таки уявімо, що російські судна з дизельним паливом увійдуть до американських портів. Найвірогідніше, це означатиме, що Росія пішла на обман своїх партнерів заради того, щоб змусити Трампа відчувати вдячність. Пропозиція дизельного палива на світовому ринку не зміниться, як і ціна.

Проте символізм однозначний: Трамп відкрито зближує США з Росією. І єдиним ефектом пом'якшення санкцій буде допомога Путіну. Звісно, ⊠⊠зважаючи на те, що Росія запропонувала вигідні нафтові угоди «переговорникам» Трампа, якими раптом виявилися зять і друг президента США, не можна виключати, що результатом стане особиста вигода. На сьогодні Америка не має зовнішньої політики у нормальному розумінні; вона має клани, які прагнуть перетворити створені Трампом катастрофи на джерело наживи.

Таке злиття слабкості та корупції стало ще одним яскравим симптомом самогубства наддержави. Сила США спирається на верховенство закону. Купівля дизельного палива в Росії фактично є незаконною, враховуючи, що закон 2022 року забороняє це робити, поки Росія не виведе війська з України. Сам Трамп щойно підписав закон, що передбачає посилення санкцій проти Росії та запровадження додаткових мит для країн, що імпортують російське паливо. Це не тільки робить всю ситуацію ще більш гротескною, а й позбавляє сенсу закони США, послаблюючи країну.

Навіть якщо спробувати увійти у світ менталітету MAGA (рух Трампа «Зробити Америку знову великою») і уявити, що пріоритети Трампа в галузі зовнішньої політики точно відповідають його заявам, його дико суперечливі дії щодо Ірану та Росії породжують порочне коло слабкості, яке саме себе посилює. Як усім

відомо, Іран та Росія – це близькі союзники, які забезпечують один одного зброєю та розвідінформацією. Іран постачає Росії безпілотники і навіть направляв інструкторів з їхнього управління в окуповані райони України на початку війни. А Росія відкрито підтримує Іран у його війні зі США, при цьому російські ядерні фахівці активно працюють у цій країні. Відправляючи долари Росії, Трамп допомагає Ірану – він підлещується перед лідером, який підтримує його ворога.

Причина, через яку Путін не має намірів вести переговори: поступливість Трампа

Відкрито проросійська зовнішня політика Трампа робить світ небезпечнішим. Якщо Росія виграє повномасштабну війну проти України, агресори в усьому світі відчують наснагу. А заклики Трампа (що вторять російській пропаганді) до України обрати нового президента підкріплюють ідею, що владу мають обирати загарбники, а не виборці. Трамп явно впевнений, що Україна має перестати захищатися від Росії, тоді як Росія відмовляється йому підкорятися чи розпочати переговори щодо мирних пропозицій.

Причина, через яку Путін не має намірів вести переговори: поступливість Трампа. Трамп вирішив, що США мають купувати у Росії дизельне паливо після телефонної розмови з Путіним щодо паніки навколо чуми у сибірській лабораторії. Така неймовірна зміна теми розмови означає, що перед Путіним Трамп перетворюється на пластилін. Іронія в тому, що Путін має дуже слабку руку у війні проти України; він сильний лише завдяки безсиллю Трампа.

Трамп, нездатний виграти свою дурну війну проти Ірану, покладає провину за її наслідки на Україну та використовує цю брехню, щоб виправдати зняття санкцій з Росії, тим самим продовжуючи і цю війну також. Перед нами війна слабкості, але це не просто факт, а фактично доктрина. Америка повинна програвати, програвати і знову програвати, а війни повинні починатися, затягуватися або заохочуватись, щоб Трамп та його поплічники могли наживатися. Вдавати, що Трампу можна довірити будь-яку владу, – означає брати участь у самогубстві Америки як наддержави.

(c) Project Syndicate 2026

Тімоті Снайдер

Тімоті Снайдер (Timothy Snyder) – американський історик і письменник, автор і редактор 20 книг. Він є першим професором кафедри новітньої європейської історії в Школі глобальних справ і державної політики ім. Манка при Університеті Торонто і постійним науковим співробітником Інституту гуманітарних наук у Відні.